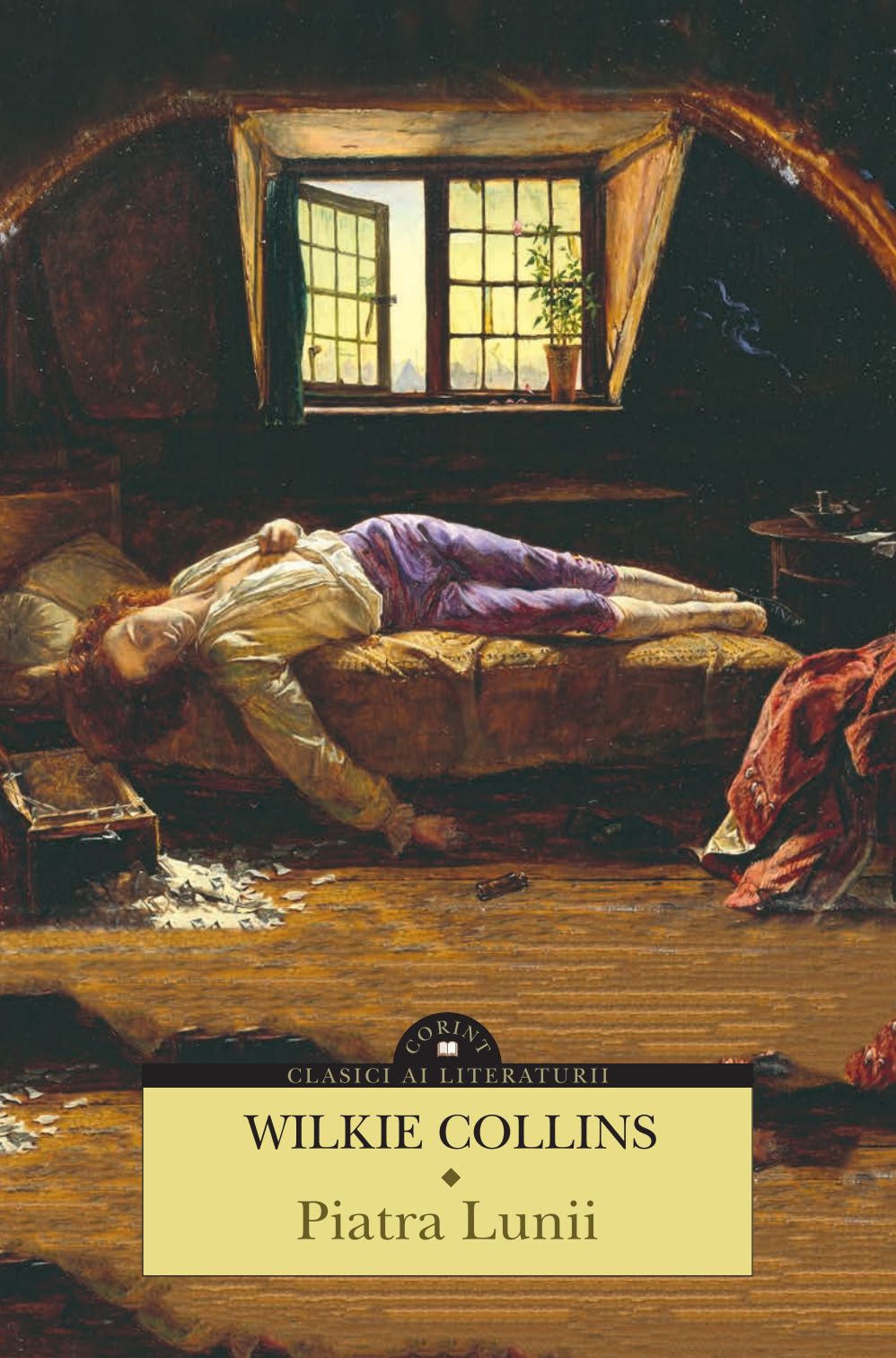

CORINT

CLASICI AI LITERATURII

WILKIE COLLINS

Piatra Lunii

WILKIE COLLINS

Piatra Lunii

Traducere din limba engleză și note de
LIDIA GRĂDINARU

CLASICI AI LITERATURII

POVESTEA

PRIMA PERIOADĂ PIERDEREA DIAMANTULUI (1848)

Evenimentele relatate de Gabriel Betteredge,
intendent în slujba lui lady Julia Verinder

I

În prima parte a cărții *Robinson Crusoe*, la pagina o sută douăzeci și nouă, veți găsi scris astfel:

„Am înțeleaș acum, deși prea târziu, nebunia de a începe o lucrare înainte de a socoti costurile și înainte de a ne aprecia în mod corect tăria de a o duce până la capăt”.

Nu mai departe decât ieri am deschis *Robinson Crusoe* la pasajul acela. Nu mai departe decât azi-dimineață (21 mai 1850) a venit la mine nepotul stăpânei mele, domnul Franklin Blake, și am avut următoarea conversație scurtă:

— Betteredge, a spus domnul Franklin, am fost la avocat cu niște probleme de familie și, printre altele, am discutat despre pierderea Diamantului Galben în casa mătușii mele din Yorkshire, acum doi ani. Domnul Bruff crede ca și mine că, în interesul adevărului, întreaga poveste ar trebui consemnată în scris, și cu cât mai repede, cu atât mai bine.

Neînțelegând încă încotro bătea și considerând că, de dragul păcii și al liniștii, întotdeauna e de dorit să fii de partea avocatului, am spus că și eu cred la fel. Domnul Franklin a continuat:

— În această problemă a Diamantului, caracterele unor oameni nevinovați au avut deja de suferit din pricina bănuielilor, după cum bine știi. S-ar putea ca, în viitor, și amintirea unor oameni nevinovați să aibă de suferit din lipsa unei consemnări a faptelor, la care cei care vin după noi să poată apela. Nu încap nicio îndoială că această ciudată poveste de familie a noastră ar trebui spusă. Și cred, Betteredge, că domnul Bruff și cu mine am găsit calea potrivită de a o spune.

Foarte satisfăcător pentru ei amândoi, fără doar și poate. Dar, până acum, tot nu înțelegeam ce legătură aveam eu cu asta.

— Avem anumite evenimente de relatat, continuă domnul Franklin; și avem anumite persoane preocupate de acele evenimente, care sunt în stare să le relateze. Pornind de la aceste simple fapte, ideea e că ar trebui să scriem toți, pe rând, povestea Pietrei Lunii — atât cât se întinde experiența noastră personală, nu mai mult. Trebuie să începem prin a arăta cum a căzut Diamantul în mâinile unchiului meu Herncastle, acum cincizeci de ani, când făcea armata în India. Această narațiune introductivă a fost deja găsită de mine sub forma unui vechi document de familie, care relatează faptele exacte necesare autorității unui martor ocular. Următorul lucru care trebuie făcut este să spunem cum a apărut Diamantul, acum doi ani, în casa din Yorkshire a mătușii mele, și cum a ajuns să se piardă în mai puțin de douăzeci și patru de ore după aceea — douăsprezece ore și ceva. Nimeni nu știe atâtea câte știi dumneata, Betteredge, despre ce s-a petrecut în casă la acea vreme. Așa că trebuie să iei tocul în mână și să începi povestea.

În acești termeni am fost informat despre legătura mea personală cu problema Diamantului. Dacă sunteți curioși să știți ce am făcut în acele împrejurări, țin să vă informez că am făcut ceea ce, probabil, ați fi făcut și voi în locul meu. Am declarat cu modestie că nu sunt la înălțimea sarcinii impuse, iar în sinea mea am considerat, tot timpul, că eram destul de deștept pentru a o executa, numai să le fi dat propriilor mele aptitudini o șansă. Domnul Franklin, îmi închipui, trebuie să-mi fi citit pe față sentimentele ascunse. A refuzat să creadă în modestia mea și a insistat să le dau aptitudinilor mele o șansă.

Au trecut două ore de când a plecat domnul Franklin. De îndată ce s-a întors cu spatele, m-am dus la masa mea de scris să încep povestea. De atunci stau acolo neajutorat (în ciuda aptitudinilor mele), înțelegând ce a înțeles Robinson Crusoe, în citatul de mai sus, și anume, nebunia de a începe o lucrare înainte de a socoti costurile și înainte de a ne aprecia în mod corect tăria de a o duce la capăt. Vă rog să vă aduceți aminte că am deschis întâmplător cartea la acel pasaj doar cu o zi înainte de a prelua în pripă

sarcina pe care o am acum și, dați-mi voie să întreb, dacă *asta* nu e profeție, ce e?

Nu sunt superstițios; am citit un maldăr de cărți la vremea mea; în felul meu, sunt un om instruit. Deși am împlinit șaptezeci de ani, posed o memorie activă și picioare pe măsură. Vă rog să nu luați drept vorbele unui ignorant părerea mea că o carte ca *Robinson Crusoe* n-a mai fost și nici nu va mai fi scrisă vreodată. Ani de zile am pus la încercare această carte, în general în combinație cu o pipă, și am descoperit că mi-a fost prietenă la nevoie în toate trebuințele acestei vieți muritoare. Când sunt deprimat — *Robinson Crusoe*. Când vreau un sfat — *Robinson Crusoe*; în trecut, când mă necăjea nevasta, în prezent, când am băut un păhărel mai mult — *Robinson Crusoe*. De atâta studiu am tocit șase volume solide de *Robinson Crusoe*. La ultima zi de naștere a stăpânei mele, mi l-a dat pe al șaptelea. Am băut un păhărel mai mult bazându-mă pe ea, iar *Robinson Crusoe* m-a repus pe picioare. Prețul: patru șilingi și șase penny, legat în albastru, și o fotografie pe deasupra.

Totuși, asta nu prea seamănă cu începerea poveștii Diamantului Galben, nu-i așa? Se pare că mă abat de la subiect în căutarea a Domnul știe ce, Domnul știe unde. Vom lua o foaie nouă de hârtie, cu voia dumneavoastră, și o vom lua de la capăt, cu tot respectul pentru dumneavoastră.

II

Cu un rând sau două în urmă, am vorbit de stăpâna mea. Ei bine, Diamantul n-ar fi fost niciodată în casa noastră, unde s-a pierdut, dacă n-ar fi fost făcut cadou fiicei stăpânei mele; iar fiica stăpânei mele n-ar fi existat să capete cadoul, dacă n-ar fi fost stăpâna mea care (în chinuri și dureri) s-o aducă pe lume. Prin urmare, dacă începem cu stăpâna mea, suntem foarte siguri că începem de demult. Iar asta, dați-mi voie să vă spun, când ai o sarcină ca a mea, este un început foarte reconfortant.

Dacă sunteți cât de cât familiarizați cu lumea bună, ați auzit povestea celor trei frumoase domnișoare Herncastle. Domnișoara Adelaide, domnișoara Caroline și domnișoara Julia — aceasta din urmă fiind cea mai mică și, după părerea mea, cea mai bună dintre cele trei surori; și am avut multe prilejuri să constat acest lucru, după cum veți vedea îndată. Am intrat în slujba bătrânului lord, tatăl lor (slavă Domnului că nu avem nicio treabă cu el în această afacere a Diamantului! N-am întâlnit în viața mea un om cu o limbă mai ascuțită și cu o fire mai aprigă), cum spuneam, am intrat în slujba bătrânului lord ca paj la ordinele celor trei onorabile domnișoare la vârsta de cincisprezece ani. Am trăit acolo până când domnișoara Julia s-a măritat cu răposatul sir John Verinder. Un om extraordinar, care nu avea nevoie decât de cineva care să-l conducă și, între noi fie vorba, chiar a găsit pe cineva care s-o facă; și, mai mult, treaba asta i-a priit, și s-a îngrășat, și a trăit fericit și a murit ușor, din ziua în care stăpâna mea l-a dus la biserică pentru cununie, până în ziua în care l-a ușurat de ultima suflare și i-a închis ochii pentru totdeauna.

Am omis să spun, am plecat cu mireasa la casa soțului miresei și la domeniile de aici.

— Sir John, spune ea, nu mă pot lipsi de Gabriel Betteredge.

— Doamna mea, spune sir John, nici eu nu mă pot lipsi de el.

Așa se purta el cu ea și așa am intrat eu în slujba lui. Îmi era totuna unde mă duceam, atâta timp cât eram împreună cu stăpâna mea.

Văzând că stăpâna arăta interes pentru munca în aer liber, și pentru ferme, și pentru lucruri de genul ăsta, le-am arătat și eu interes, cu atât mai mult cu cât eu însumi eram al șaptelea fiu al unui mic fermier. Stăpâna m-a pus ajutor de vechil, și mi-am dat toată silința, și am dat satisfacție, și am fost promovat în mod corespunzător. Câțiva ani mai târziu, să fi fost într-o luni, stăpâna spune:

— Sir John, vechilul tău e un bătrân prost. Dă-i o pensie generoasă și lasă-l pe Gabriel Betteredge să-i ia locul.

Joi să fi fost, sir John spune:

— Doamna mea, vechilul a fost pensionat cu mărinimie și Gabriel Betteredge i-a luat locul.

Auțiți foarte des despre oameni căsătoriți care sunt nefericiți împreună. Iată un exemplu de contrariu. Să fie o atenționare pentru unii dintre dumneavoastră și o încurajare pentru alții. Între timp, eu îmi voi continua povestea.

Ei bine, trăiam ca-n sânul lui Avraam, veți spune dumneavoastră. Plasat într-o poziție de cinste și încredere, cu o căsuță a mea în care să trăiesc, cu ronduri pe domeniu ca să-mi ocupe dimineața, și socoteli după-amiaza, și pipa și *Robinson Crusoe* seara, ce putea să-mi mai lipsească pentru a fi fericit? Aduceți-vă aminte ce îi lipsea lui Adam când era singur în Grădina Edenului; și dacă nu-l învinuiți pe Adam pentru asta, nu mă învinuiți nici pe mine.

Am pus ochii pe o femeie — femeia care avea grijă de căsuța mea. O chema Selina Goby. Sunt de acord cu răposatul William Cobbert în ceea ce privește alegerea unei neveste. Dacă vezi că mestecă bine mâncarea și pune piciorul cu fermitate pe pământ atunci când merge, e în regulă. Selina Goby era în regulă în ambele privințe, ceea ce a fost unul din motivele pentru care m-am însurat cu ea. Am avut și un alt motiv, descoperit în întregime de mine. Selina, ca femeie singură, mă costa scump în fiecare săptămână, pentru casă, masă și servicii. Selina, ca nevastă, nu putea să mă taxeze pentru casă și masă, și trebuia să-mi ofere și serviciile ei gratis. Așa am privit eu lucrurile. Economie condimentată cu un pic de iubire. Am expus povestea stăpânei mele, cum mi-o cere datoria, exact cum mi-o expusesem mie.

— O tot întorc pe toate fețele pe Selina Goby, am spus, și cred, doamnă, că ar fi mai ieftin să mă însor cu ea decât s-o întrețin.

Stăpâna mea a izbucnit în râs și a spus că nu știa ce o șoca cel mai mult — limbajul meu sau principiile mele. S-a amuzat ca de o glumă pe care nu poți s-o înțelegi decât dacă ești un om de calitate. Eu, unul, neînțelegând decât că eram liber să mă duc s-o cer pe Selina, m-am dus și am cerut-o. Ce-a spus Selina? Doamne! Ce puțin cunoașteți femeile dacă întrebați asta! Bineînțeles că a spus da.

Pe măsură ce mi se apropia vremea și se vorbea că îmi trebuia o haină nouă pentru ceremonie, mintea a început să mi se umple de presimțiri rele. M-am consultat cu alți bărbați privitor la ce-au simțit ei când au fost în interesanta mea situație, și am comparat starea mea cu a lor. Toți au recunoscut că, cu vreo săptămână înainte de a se întâmpla, și-au dorit în secret să scape de asta. Eu am mers puținel mai departe; de fapt, chiar m-am răzvrătit și am încercat să scap. Nu pe degeaba! Eram un om prea corect ca să mă aștept să mă lase să scap pe degeaba. Indemnizația acordată femeilor atunci când bărbații vor să scape este una dintre legile din Anglia. Din supunere față de legi și după ce am întors problema pe toate fețele în minte, i-am oferit Selinei Goby o saltea de puf și cincizeci de șilingi ca să rupem înțelegerea. N-o să vă vină să credeți, totuși e adevărat — a fost suficient de proastă ca să refuze.

După aceea s-a zis cu mine, bineînțeles. Am cumpărat haina cea nouă cât de ieftin am putut și am trecut prin tot restul cât de ieftin am putut. N-am fost un cuplu fericit și n-am fost un cuplu nefericit. Eram tot de-a-ndoaselea. Nu înțeleg cum se făcea că mereu eram unul în calea celuilalt. Când eu voiam să urc la etaj, nevastă-mea cobora; când nevastă-mea voia să coboare, eu urcam. Conform experienței mele, așa e viața de om însurat.

După cinci ani de neînțelegeri cu privire la scară, atotînțeleapta Providență a binevoit să ne elibereze unul de celălalt luând-o pe nevastă-mea. Am rămas cu fetița mea, Penelope, și fără niciun alt copil. La scurt timp după aceea sir John a murit, iar stăpâna mea a rămas cu fetița ei, domnișoara Rachel, și fără niciun alt copil. Dacă vreți să știți ce a urmat, vă spun că fetița mea a fost îngrijită sub supravegherea bunei mele stăpâne, și trimisă la școală, și educată, și promovată, când a fost destul de mare, ca servitoare a domnișoarei Rachel.

Cât despre mine, eu mi-am văzut de treaba mea ca vechil până la Crăciunul anului 1847, când în viața mea a survenit o schimbare. În ziua aceea, stăpâna mea s-a invitat la o ceașcă de ceai în căsuța mea. A remarcat că, ținând cont de anul când am început ca paj pe vremea bătrânului lord, eram de mai bine de cincizeci de

ani în slujba ei, și mi-a pus în mâini o frumoasă vestă de lână pe care o lucrase ea însăși, ca să-mi țină de cald în zilele friguroase de iarnă.

Am primit acest cadou minunat fără să găsesc cuvinte pentru a-i mulțumi stăpânei mele pentru cinstea pe care mi-o făcuse. Totuși, spre marea mea uimire, s-a dovedit că vesta nu era o cinste, ci o mită. Stăpâna mea descoperise că îmbătrâneam înainte s-o fi descoperit eu însumi, și venise în căsuța mea ca să mă ademe-nească (dacă îmi e permis să folosesc o astfel de expresie) să renunț la munca grea în aer liber, de vechil, și să îmi petrec restul zilelor în liniște în casa ei, ca intendent. M-am opus cât am putut insultei de a mă odihni. Dar stăpâna mea îmi cunoștea slăbiciunile; a spus că îmi făceam o favoare personală acceptând. Până la urmă disputa dintre noi s-a sfârșit cu mine plângând, ca un prost bătrân, cu vesta nouă de lână pe mine, și spunând că am să mă mai gândesc.

Tulburarea din mintea mea fiind cu adevărat îngrozitoare după plecarea stăpânei mele, am recurs la leacul ce nu dăduse nicio-dată greș în cazuri de îndoială și urgență. Am fumat o pipă și am luat *Robinson Crusoe*. Înainte să fi trecut cinci minute de când mă ocupam cu acea carte extraordinară, am dat de un pasaj reconfortant (pagina 158), care zicea: „Astăzi iubim ceea ce mâine urâm”. Am înțeles de-ndată ce trebuia să fac. Astăzi nu-mi doream decât să continui să fiu vechil de fermă; mâine, conform lui Robinson Crusoe, aveam să-mi doresc exact contrariul. Trebuia să-mi asum starea de spirit a zilei de mâine, și treaba era făcută. Cu mintea ușurată în această problemă, m-am dus la culcare în noaptea aceea în pielea personajului vechilului de fermă al lui lady Verinder, iar în dimineața următoare m-am trezit în pielea personajului intendentului de casă al lui lady Verinder. Totul foarte confortabil și totul datorită lui Robinson Crusoe!

Fiica mea Penelope tocmai s-a uitat peste umărul meu să vadă ce-am scris până acum. Spune că e scris frumos și că fiecare cuvânt e adevărat. Însă are o obiecție. Spune că tot ce am făcut până acum nu e câtuși de puțin ce voiam să fac. Mi s-a cerut să spun povestea Diamantului și, în loc de asta, îmi spun propria

poveste. Curios, și nu pot deloc să explic cum de s-a întâmplat. Mă întreb dacă domnii care își câștigă existența scriind cărți se pomenesc vreodată că propria ființă li se așază în calea subiectelor, cum am pățit eu. Dacă da, îi compătimesc. Între timp, iată încă un început fals și altă hârtie de scris irosită. Ce-i de făcut acum? Din câte știu eu, nimic, doar că dumneavoastră trebuie să vă păstrați calmul, iar eu, să o iau de la capăt a treia oară.

III

Am încercat să rezolv în două feluri problema începerii poveștii așa cum se cuvine. Primul, scărpînându-mă în cap, ceea ce n-a dus la nimic. Al doilea, consultându-mă cu fiica mea Penelope, fapt care a avut ca rezultat o idee cu totul nouă.

Ideea lui Penelope este să aștern pe hârtie ce s-a întâmplat cu regularitate zi de zi, începând cu ziua în care am primit vestea că domnul Franklin Blake avea să vină în vizită. Când reușești să-ți fixezi astfel memoria cu ajutorul unei date, e minunat câte lucruri reușește ea să-ți ofere, supusă acestei constrângeri. Cum nu e deloc ușor să adun datele, Penelope s-a oferit să mă ajute uitându-se în jurnalul ei, pe care a fost învățată să-l țină când era la școală, și pe care continuă să-l țină de atunci. Ca răspuns la o îmbunătățire adusă acestei idei, propuse de mine, și anume să spună ea povestea în locul meu, din jurnalul ei, Penelope, cu o privire aprigă și roșie la față, face observația că jurnalul ei este numai pentru ochii ei, și că nicio făptură vie nu o să știe vreodată ce este în el, în afară de ea. Când întreb ce înseamnă asta, Penelope spune: „Prostii!” Ei poftim, dragilor!

Începând, așadar, conform planului lui Penelope, dați-mi voie să menționez că am fost chemat special într-o miercuri dimineață în camera de zi a stăpânei mele, data fiind 24 mai 1848.

— Gabriel, spune stăpâna mea, iată o veste care te va mira. Franklin Blake s-a întors din străinătate. Acum este la tatăl lui în

Londra și vine mâine la noi ca să stea până luna viitoare și să fie prezent la ziua de naștere a lui Rachel.

Dacă aș fi avut o pălărie în mână, nimic în afară de respect nu m-ar fi împiedicat să arunc în tavan acea pălărie. Nu-l mai văzusem pe domnul Franklin de când era copil și trăia cu noi în casa asta. Era, din toate punctele de vedere (după cum mi-l amintesc eu), cel mai drăguț băiat care a învățat vreodată titirezul sau a spart o fereastră. Domnișoara Rachel, care era de față, și căreia i-am adresat această remarcă, a spus la rândul ei că ea și-l amintea ca pe cel mai atroce tiran care a torturat vreodată o păpușă și cel mai dur birjar al unei fete înhămate cu sfoară, pe care putea să-l dea Anglia.

— Când mă gândesc la Franklin Blake, ard de indignare și mă doare tot corpul de oboseală, a fost felul în care a rezumat totul domnișoara Rachel.

Auzind ce vă spun acum, firește că mă veți întreba cum se face că domnul Franklin și-a petrecut atâția ani, din vremea când era băiat până în vremea când a ajuns bărbat, în afara țării lui. Răspunsul meu e că din cauză că tatăl lui a avut ghinionul să fie moștenitorul unui ducat și nu a putut s-o dovedească.

În două cuvinte, iată cum s-a întâmplat treaba.

Sora cea mare a stăpânei mele s-a măritat cu celebrul domn Franklin, la fel de renumit pentru marea lui bogăție, ca și pentru marele său proces. Câți ani a dat bătaie de cap tribunalelor din țara sa pentru a-l scoate din posesie pe duce și a se pune pe sine în locul acestuia, câte pungi de avocat a umplut până la refuz și pe câți oameni, inofensivi de altfel, i-a făcut să se certe, dacă avea sau nu dreptate n-aș putea să spun cu precizie. Soția lui a murit, iar doi dintre cei trei copii ai săi au murit înainte ca tribunalele să se hotărască să-i arate ușa și să nu-i mai ia banii. Când totul s-a terminat și ducele în posesie a rămas în posesie, domnul Blake a descoperit că singura cale de a fi chit cu țara lui pentru modul în care îl tratase era să nu-i acorde onoarea de a-l educa pe fiul său. Forma sub care a pus el problema a fost: „Cum pot să am încredere în instituțiile mele autohtone, după felul în care instituțiile mele autohtone s-au purtat cu *mine*?” Adăugați la asta faptul că

domnul Blake detesta toți băieții, inclusiv pe al său, și veți recunoaște că povestea nu se putea sfârși decât într-un singur fel. Conașul Franklin a fost luat de la noi și din Anglia, și trimis la instituțiile în care tatăl lui *putea* să aibă încredere, în acea țară superioară, Germania. Cât despre domnul Blake, el a rămas frumușel în Anglia să-i corecteze pe concetățenii săi din Parlament și să publice o declarație pe tema ducelui în posesie, declarație care a rămas neterminată până în ziua de azi.

Gata! Slavă Domnului, am spus-o! Nici dumneavoastră, nici eu nu mai trebuie să ne batem capul cu domnul Blake senior. Să-l lăsăm cu ducatul, iar dumneavoastră și cu mine să rămânem la Diamant.

Diamantul ne face să ne întoarcem la domnul Franklin, care a fost mijlocul nevinovat de aducere în casă a acelei bijuterii purtătoare de ghinion.

Băiatul nostru de treabă nu ne-a uitat după ce-a plecat în străinătate. Ne scria când și când; uneori stăpânei mele, uneori domnișoarei Rachel și uneori mie. Înainte de a pleca, făcuse cu mine o tranzacție, care consta în aceea că a împrumutat de la mine un ghem de sfoară, un briceag cu patru lame și șaptezeci și șase de penny — culoarea acestora din urmă n-am mai văzut-o și nici nu mă aștept s-o mai văd vreodată. Scrisorile lui către mine erau în principal legate și de alte împrumuturi. Am aflat totuși de la stăpâna mea cum o ducea în străinătate, de-a lungul creșterii sale ca ani și statură. După ce-a învățat tot ce-au putut să-l învețe instituțiile din Germania, i-a băgat în sperietți pe francezi și după aceea pe italieni. Din câte-am înțeles, toți laolaltă au făcut din el un fel de geniu universal. A scris un pic; a pictat un pic; a cântat și a compus un pic — împrumutând câte ceva, după cum bănuiesc, în toate aceste cazuri, exact cum împrumutase de la mine. Averele mamei lui (șapte sute pe an) i-a revenit la majorat și a curs prin el ca printr-o sită. Cu cât avea mai mulți bani, cu atât voia mai mulți. Buzunarul domnului Franklin avea o gaură pe care nimic n-ar fi putut s-o astupe. Oriunde se ducea, felul lui de a fi vioi și degajat îl făcea bine-venit. Trăia ici, colo și pretutindeni, adresa lui fiind (după cum se exprima el însuși) „Oficiul Poștal

Europa — a se lăsa până trece să o ia destinatarul”. De două ori consecutiv s-a hotărât să se întoarcă în Anglia și să vină la noi; și de două ori consecutiv o femeie imposibil de menționat i s-a pus în cale și l-a oprit. A treia lui încercare a reușit, după cum știți deja din ce mi-a spus stăpâna mea. Joi, douăzeci și cinci mai, urma să vedem ce devenise ca bărbat băiatul nostru de treabă. Se trăgea din sânge bun, avea un mare curaj și douăzeci și cinci de ani, după socoteala noastră. Acum știți despre domnul Franklin Blake tot atât cât mine — înainte ca domnul Franklin să vină în casa noastră.

Joi a fost o zi nemaipomenit de frumoasă, iar stăpâna mea și domnișoara Rachel (deoarece domnul Franklin era așteptat abia la vremea cinei) au plecat să ia masa cu niște prieteni din vecinătate.

După plecarea lor, m-am dus să arunc o privire în dormitorul care fusese pregătit pentru oaspetele nostru și am văzut că totul era în regulă. Apoi, fiind valet în casa stăpânei mele, precum și intendent (la cererea mea expresă, rețineți, și pentru că mă supăra să văd pe altcineva în posesia cheii de la pivnița răposatului sir John), apoi, spun, am luat câteva sticle de Latour, renumitul nostru vin roșu, și le-am pus la aer ca să se mai încălzească înainte de cină. Hotărându-mă să mă instalez și eu în aerul cald de vară — înțelegând că ce este bun pentru vinul vechi este la fel de bun și pentru bătrânețe —, mi-am luat scaunul ca să-l duc în curtea din spate, când am fost oprit de auzul unui zgomot ca o bătaie ușoară de tobă, pe terasa din fața casei stăpânei mele.

Ducându-mă pe terasă, am găsit trei indieni de culoarea mahnului, în tunici albe de pânză și pantaloni la fel, care se uitau la casă.

Indienii, după cum am văzut la o privire mai atentă, aveau în față niște tobe mici, de mână, atârinate de umăr. În spatele lor stătea un băiețel englez cu înfățișare delicată și păr de culoare deschisă, care ducea o traistă. Am judecat că indivizii erau scambatori ambulănți, iar băiatul cu traista le căra uneltele. Unul dintre cei trei, care vorbea englezește și care, trebuie să recunosc, a dat dovadă de cele mai elegante maniere, m-a informat de

îndată că judecata mea era corectă. A cerut permisiunea să-și arate scamatoriile în prezența stăpânei casei.

Ei bine, nu sunt un bătrân acru. În general, sunt cu totul în favoarea distracției și ultima persoană din lume care să nu aibă încredere în altă persoană doar pentru că e mai închisă la culoare. Dar și cei mai buni dintre noi își au slăbiciunile lor, iar slăbiciunea mea, atunci când știu că un coș cu tacâmurile familiei se află afară pe o masă, este că îmi amintesc pe loc de acel coș când văd un străin ale cărui maniere sunt superioare alor mele. În consecință, l-am informat pe indian că stăpâna era plecată și le-am cerut lui și grupului său să se îndepărteze de perimetrul casei. Mi-a răspuns printr-o plecăciune frumoasă și, împreună cu grupul său, s-a îndepărtat de perimetrul casei. În ceea ce mă privește, m-am întors la scaunul meu, m-am așezat în partea însorită a curții și (dacă adevărul trebuie respectat) nu am adormit propriu-zis, ci, mai degrabă, am ațipit.

Am fost trezit de fiica mea Penelope care a venit în goană la mine de parcă luase casa foc. Ce credeți că voia? Voia să pună să fie ridicăți pe loc cei trei scamatori indieni, pe motiv că știau cine venea în vizită la noi de la Londra și intenționau să-i facă vreo ticăloșie domnului Franklin.

Numele domnului Franklin m-a trezit pe loc. Am deschis ochii și i-am cerut fetei mele să se explice.

Am înțeles că Penelope tocmai venea din căsuța portarului, unde stătuse la bârfe cu fata acestuia. Cele două fete îi văzuseră pe indieni plecând, după ce îi gonisem eu, urmați de băiețel. Intrându-le în cap că băiatul era prost tratat de străini — din ce motiv, n-am putut să descopăr, în afară de faptul că era draguț și avea o înfățișare delicată —, cele două fete s-au furișat pe lângă gardul viu dintre noi și drum și s-au uitat ce făceau străinii de partea cealaltă. A rezultat că străinii executau următoarele scamatorii ieșite din comun.

Mai întâi s-au uitat în susul și în josul drumului și s-au asigurat că erau singuri. Apoi s-au întors toți trei cu fața și s-au uitat lung în direcția casei noastre. După aceea au bolborosit și s-au certat pe limba lor și s-au uitat unul la celălalt ca niște oameni cuprinși

de îndoială. Apoi s-au întors toți trei spre băiețelul englez, de parcă așteptau ajutor de la *el*. Iar după aceea, indianul-șef, care vorbea englezește, i-a spus băiatului:

— Întinde mâna.

La auzul acelor cuvinte îngrozitoare, fata mea Penelope a spus că nu știa ce îi împiedicase inima să-i sară din piept. M-am gândit în sinea mea că poate corsetul. Tot ce-am spus, totuși, a fost: „Mi se face pielea de găină când te aud.” (*Nota bene*: Femeilor le plac astfel de mici complimente.)

Ei bine, când indianul a spus „Întinde mâna”, băiatul s-a dat înapoi și a clătinat din cap și a spus că nu-i place. La asta, indianul l-a întrebat (fără răutate) dacă i-ar plăcea să fie trimis înapoi la Londra și lăsat acolo unde îl găsiseră, dormind în piață într-un coș gol, un băiețel flămând, jerpelit și uitat de Dumnezeu. Se pare că asta a pus capăt dificultății. Băiețelul a întins mâna fără chef. Atunci, indianul a scos din sân o sticlă și a turnat în palma băiatului puțin lichid negru ca cerneala. Indianul a atins capul băiatului, a făcut niște semne în aer, deasupra lui, după care a spus:

— Privește!

Băiatul a devenit țeapăn și a rămas ca o statuie, uitându-se în cerneala din scobitura mâinii lui.

(Până acum mi se părea doar niște jonglerii, însoțite de o irosire prostească a cernelii. Începea să mi se facă iar somn, când următoarele cuvinte ale lui Penelope m-au trezit de tot.)

Indienii s-au mai uitat o dată în susul și în josul drumului, apoi indianul-șef i-a spus băiatului aceste cuvinte:

— Îl vezi pe domnul englez de pe meleaguri străine.

Băiatul a spus:

— Îl văd.

Indianul a zis:

— Drumul pe care va veni domnul englez astăzi este drumul spre această casă, și nu altul?

Băiatul englez a spus:

— Drumul pe care va veni domnul englez astăzi este drumul spre această casă, și nu altul.

Indianul a pus a doua întrebare — după ce-a așteptat puțin.
A spus:

— Domnul englez are Lucrul la el?

Băiatul a răspuns — tot după ce-a așteptat puțin:

— Da.

Indianul a pus a treia și ultima întrebare:

— Va veni domnul englez aici, așa cum a promis, la sfârșitul zilei?

Băiatul a răspuns:

— Nu-mi dau seama.

Indianul l-a întrebat de ce.

Băiatul a spus:

— Sunt obosit. Mi se face ceață în cap și mă încurcă. Nu mai văd nimic azi.

Cu asta, ședința de întrebări și răspunsuri s-a terminat. Indianul le-a spus celorlalți doi ceva pe limba lui, arătând spre băiat și arătând spre oraș, unde (după cum am descoperit după aceea) locuiau. Apoi, după ce-a mai făcut niște semne deasupra capului băiatului, i-a suflat pe frunte și băiatul s-a trezit, cu o tresărire. După aceea au plecat cu toții spre oraș și fetele nu i-au mai văzut.

Se spune că majoritatea lucrurilor au o morală, numai s-o cauți. Care era morala acestuia?

Morala era, după cum m-am gândit eu: În primul rând, că scamatorul-șef îi auzise pe servitorii de afară vorbind de sosirea domnului Franklin și a întrezărit prilejul să scoată ceva bani din asta. În al doilea rând, că el și oamenii lui și băiatul (cu scopul de a scoate banii pomeniți) aveau de gând să zăbovească prin preajmă până o vedeau pe stăpâna mea venind acasă, și apoi să se întoarcă și să prezică prin magie sosirea domnului Franklin. În al treilea rând, că Penelope îi auzise repetându-și scamatoria, la fel cum repetă actorii o piesă. În al patrulea rând, că trebuia să fac bine să stau cu ochii, în seara aceea, pe coșul cu tacâmuri. În al cincilea rând, că Penelope ar fi făcut bine să se liniștească și să mă lase pe mine, tatăl ei, să ațipesc iarăși la soare.

Asta mi se părea mie a fi judecata de bun-simț. Dacă știți cât de cât cum sunt femeile tinere, n-o să vă mire să auziți că Penelope

nu a fost de acord cu părerea mea. Morala problemei în cauză era serioasă, conform fetei mele. A ținut să-mi aducă aminte îndeosebi de a treia întrebare a indianului, „Domnul englez are Lucrul la el?”.

— O, tată, spuse Penelope împreunându-și mâinile, nu glumi cu așa ceva! Ce înseamnă „Lucrul”?

— O să-l întrebăm pe domnul Franklin, draga mea, dacă ai răbdare să vină domnul Franklin.

Am făcut cu ochiul, ca să arăt că o spusese în glumă. Penelope a luat-o foarte în serios. Seriozitatea fetei mele mă amuza.

— Ce naiba să știe domnul Franklin despre asta? am întrebat.

— Întrebă-l și vezi dacă și *el* crede că e ceva de râs, spuse Penelope și, cu această remarcă usturătoare, mă părăsi.

După plecarea ei, chiar mi-am propus să-l întreb pe domnul Franklin — în principal ca s-o liniștesc pe Penelope. Ce s-a spus între noi, când l-am întrebat în aceeași zi mai târziu, veți găsi relatat în întregime la locul potrivit. Însă cum nu doresc să vă dau speranțe și apoi să le dezamăgesc, îmi permit să vă avertizez aici — înainte de a merge mai departe — că nu veți găsi în conversația noastră pe tema scamatorilor nici urmă de glumă. Spre marea mea uimire, domnul Franklin, la fel ca Penelope, a luat treaba în serios. Cât de serios, veți înțelege când vă voi spune că, după părerea lui, „Lucrul” însemna Piatra Lunii.

IV

Îmi pare sincer rău că vă rețin cu persoana și scaunul meu. Îmi dau bine seama că un bătrân somnoros, într-o curte însorită, nu e un subiect interesant. Însă lucrurile trebuie puse la locul lor, așa cum s-au întâmplat cu adevărat, și trebuie să mă mai suportați puțin, în așteptarea sosirii domnului Franklin.

Înainte să apuc să ațipesc iarăși, după plecarea fiicei mele Penelope, am fost deranjat de un zăngănit de farfurii din sala

servitorilor, ceea ce însemna că prânzul era gata. Cum eu iau masa în propria-mi cameră de zi, nu aveam nicio treabă cu prânzul servitorilor, așa că, după ce le-am urat în gând poftă bună, mi-am reluat poziția confortabilă în scaun. Tocmai îmi întindeam picioarele, când altă femeie a năvălit din casă asupra mea. Nu fiica mea iarăși; de data asta, doar Nancy, fata de la bucătărie. Eram chiar în calea ei și, când m-a rugat s-o las să treacă, am observat că avea o față îmbufnată, lucru pe care, ca șef al servitorilor și din principiu, nu-l las niciodată să treacă fără să pun întrebări.

— De ce întorci spatele prânzului? am întrebat. Ce mai e acum, Nancy?

Nancy a încercat să treacă pe lângă mine fără să răspundă, la care m-am ridicat și am luat-o de ureche. E o fătucă dolofană și de treabă, și am obiceiul să adopt acest mod de a arăta că eu, personal, n-am nimic împotriva fetelor.

— Ce mai e acum? am întrebat încă o dată.

— Rosanna iar a întârziat la masă și m-au trimis s-o aduc. În casa asta, toată munca grea cade pe umerii mei. Lasă-mă în pace, domnule Betteredge!

Persoana menționată aici ca Rosanna este a doua noastră servitoare. Având un fel de milă pentru a doua noastră servitoare (de ce, o să știți îndată) și văzând pe fața lui Nancy că avea să-și aducă seamăna cu mai multe cuvinte grele decât poate era nevoie în împrejurările date, mi-a venit ideea că, neavând ceva anume de făcut, puteam tot atât de bine s-o aduc eu pe Rosanna, făcându-i aluzia ca pe viitor să fie punctuală, lucru pe care știam că o să-l considere o favoare din partea *mea*.

— Unde e Rosanna? am întrebat.

— La nisipuri, bine-nțeleș! a răspuns Nancy, scuturând din cap. Azi-dimineață a avut încă o criză de leșin și a cerut voie să iasă să ia o gură de aer curat. Mă scoate din sărite!

— Întoarce-te la masă, fata mea, am spus. Pe mine nu mă scoate din sărite și am s-o aduc eu.

Nancy (care are o poftă de mâncare sănătoasă) a părut încântată. Când pare încântată, pare drăguță. Când pare drăguță, o mângâi sub bărbie. Nu e imoralitate, e doar obicei.

Ei bine, mi-am luat bastonul și am pornit spre nisipuri.

Ba nu! n-am să pornesc încă spre nisipuri. Iarăși îmi pare rău că vă rețin, însă zău că trebuie să auziți povestea nisipurilor și povestea Rosannei, căci problema Diamantului are strânsă legătură cu amândouă. Ce mult m-am străduit să-mi continui relatarea fără să-o iau pe arătură și ce prost mi-a ieșit! Dar poftim! — persoanele și lucrurile se ivesc atât de supărător în viața asta și țin neapărat să fie băgate în seamă. S-o luăm încet și să nu mai lungim vorba; o să fim curând în inima misterului, vă promit!

Rosanna (ca să pun Persoana înaintea Lucrului, ceea ce nu e decât un gest de politețe elementară) era singura servitoare nouă din casa noastră. Cu vreo patru luni înainte de întâmplările despre care scriu, stăpâna mea a fost la Londra și s-a dus la o casă de reeducare, a cărei menire era să salveze femeile decăzute de la a o apuca iarăși pe căi greșite după ce ieșiseră din închisoare. Matroana, văzând-o pe stăpâna mea interesată de acel stabiliment, i-a arătat o fată, pe nume Rosanna Spearman, și i-a spus o poveste nespus de nefericită, pe care n-am înima să o repet aici, căci nu-mi place să mă amărăsc fără folos, și cu atât mai puțin pe dumneavoastră. Pe scurt, Rosanna Spearman fusese hoată și, nefiind din soiul care țintește companiile din City și fură de la mii în loc să fure de la unul, poliția a pus mâna pe ea, iar închisoarea și casa de reeducare au urmat exemplul poliției. Părerea matroanei despre Rosanna era (în ciuda a ceea ce făcuse) că fata era una dintr-o mie și că nu voia decât o șansă pentru a se dovedi demnă de interesul vreunei creștine. Stăpâna mea (fiind o creștină cum nu s-a mai văzut) i-a spus matroanei: „Rosanna Spearman își va primi șansa, în slujba mea.” La o săptămână după aceea, Rosanna Spearman a intrat în casa noastră ca a doua servitoare.

Singurii căroră li s-a spus povestea fetei am fost eu și domnișoara Rachel. Stăpâna mea, făcându-mi cinstea să mă consulte cu privire la mai toate problemele, m-a consultat și cu privire la Rosanna. Cum în ultima vreme am luat obiceiul răposatului sir John de a fi întotdeauna de acord cu stăpâna mea, am fost din tot sufletul de acord cu ea în privința Rosannei Spearman.

Niciunei fete nu i s-ar fi putut da o șansă mai frumoasă decât i s-a dat bieteii noastre fete. Niciuna dintre servitoare n-ar fi putut să-i azvârle în obraz viața din trecut, pentru că niciuna dintre servitoare nu o știa. A primit simbrie și privilegii, la fel ca toate celelalte și, din când în când, o vorbă prietenoasă de la stăpâna mea, între patru ochi, ca s-o încurajeze. La rândul ei, fata s-a arătat întru totul demnă de tratamentul bun care i s-a acordat. Deși departe de a fi puternică și suferind ocazional de acele crize de leșin deja pomenite, și-a văzut de treabă cu modestie și fără să se plângă, făcând-o cu grijă și făcând-o bine. Însă n-a reușit să-și facă prietene printre celelalte servitoare, în afară de fiica mea Penelope, care întotdeauna a fost bună cu Rosanna, deși nicio dată n-a fost intimă cu ea.

Nu prea știu ce-a făcut fata de le-a supărat. Nu era nicidecum o frumusețe ca să le facă pe celelalte invidioase; era cea mai urâtă femeie din casă și mai avea și ghinionul să aibă un umăr mai mare decât celălalt. Cred că ce nu sufereau cel mai mult servitoarele era firea ei tăcută și solitară. În orele libere, când celelalte bârfesc, ea citea sau lucra. Iar când îi venea rândul să iasă, în nouă cazuri din zece își punea liniștită boneta și pleca singură. Nu se certa niciodată cu nimeni, nu se supăra pe nimeni; păstra doar o anumită distanță, stăruitoare și plicticoasă, între restul servitorilor și ea. La toate acestea se adăuga faptul că, așa urâtă cum era, avea un picuț de ceva care nu era de servitoare, ci de doamnă. Acest ceva o fi fost în glasul ei sau poate pe chipul ei. Tot ce pot să spun e că celelalte femei s-au agățat de asta din prima zi când ea a venit în casă și au spus (ceea ce este cât se poate de nedrept) că Rosanna Spearman își dă aere.

Acum că v-am spus povestea Rosannei, trebuie doar să remarc una dintre multele apucături bizare ale acestei fete ciudate, ca apoi să trec la povestea nisipurilor.

Casa noastră este sus pe coasta Yorkshire-ului și aproape de mare. Peste tot în jur avem poteci frumoase în toate direcțiile, în afară de una. Recunosc că aceea este o potecă îngrozitoare. Ea trece, pe o lungime de un sfert de milă, printr-o plantație

melancolică de brazi și te scoate între niște stânci joase în cel mai singuratic și cel mai urât golfuleț de pe toată coasta noastră.

Dunele de nisip de aici coboară până la mare și sfârșesc în două limbi de pământ stâncos, care se proiectează în larg una în fața celeilalte și apoi se pierd în mare. Una se numește Limba de Nord și cealaltă, Limba de Sud. Între cele două, mutându-se înainte și înapoi în anumite anotimpuri ale anului, se întind cele mai oribile nisipuri mișcătoare de pe toate țărmurile Yorkshire-ului. La schimbarea fluxului cu refluxul, în adâncurile necunoscute de dedesubt se petrece ceva care face ca întreaga față a nisipurilor mișcătoare să tremure și să se cutremure într-un mod absolut uimitor și care i-a inspirat pe oamenii de prin părțile noastre să le numească Nisipuri Tremurătoare. La o jumătate de milă în afară, aproape de gura golfului, se află un banc de nisip care frânge forța valurilor ce vin din largul oceanului. Vara și iarna, când fluxul se revarsă peste nisipurile mișcătoare, marea pare să-și lase valurile în urmă, pe banc, își rostogolește apele cu o unduire ușoară și acoperă în tăcere nisipurile. Un refugiu singuratic și oribil, vă spun eu! Nicio barcă nu se aventurează vreodată în acest golf. Niciun copil din satul nostru de pescari, care se numește Cobb's Hole, nu vine aici să se joace. Chiar și păsările cerului, după cum mi se pare mie, se țin departe de Nisipurile Tremurătoare. Nu pricep deloc cum putea să prefere o tânără acest loc, stând liniștită, lucrând sau citind aici, singură cuc, când avea zeci de locuri frumoase din care să aleagă și atâția oameni care s-o însoțească, un cuvânt numai să fi spus. Cu toate acestea, indiferent cum vă explicați asta, acesta era locul de plimbare favorit al Rosannei Spearman, în afară de câteva ori când s-a dus în Cobb's Hole să-și vadă singura prietenă pe care o avea în vecinătate. E adevărat și că tocmai spre locul ăsta porneam acum, ca s-o iau pe fată la masă, ceea ce ne readuce în mod fericit de unde am plecat.

N-am văzut nici urmă de fată pe plantație. Când am ieșit pe plajă, printre dunele de nisip, am văzut-o acolo, cu pălăriuța ei de pai și pelerina urâtă, cenușie, pe care o purta mereu ca să-și ascundă cât mai mult umărul diform — era acolo, singură, uitându-se la nisipurile mișcătoare și la mare.

A tresărit când am ajuns lângă ea și a întors capul într-o parte. Să nu fiu privit în față este un alt lucru pe care, ca șef al servitorilor, din principiu, nu-l las niciodată să treacă fără să pun întrebări. Am întors-o cu fața la mine și am văzut că plângea. Batista mea de mătase cu buline — una dintre cele șase podoabe date mie de stăpâna mea — era la îndemână în buzunar. Am scos-o și i-am spus Rosannei:

— Vino să stai jos cu mine pe coama plajei, draga mea. Mai întâi am să-ți șterg ochii și pe urmă am să mă încumet să te întreb de ce plângi.

Când o să ajungeți la vârsta mea, o să descoperiți că să te așezi pe coama unei plaje este o treabă mult mai lungă decât credeți acum. Când în sfârșit m-am așezat, Rosanna își ștersese singură ochii cu o batistă mult inferioară celei ale mele, din chembrică ieftină. Era foarte tăcută și părea foarte amărâtă; dar s-a așezat lângă mine ca o fată cuminte, când i-am spus. Când vreți să alinați o femeie în cel mai scurt mod, luați-o pe genunchii dumneavoastră. M-am gândit la regula asta de aur. Dar poftim! Rosanna nu era Nancy și asta-i realitatea!

— Acum, draga mea, spune-mi de ce plângi, am zis.

— Din cauza anilor care s-au dus, domnule Betteredge, a răspuns încet Rosanna. Viața din trecut mă bântuie uneori.

— Ei haide, fata mea, viața ta din trecut s-a șters de tot. De ce nu poți s-o uiți?

M-a luat de reverul hainei. Sunt un bătrân neglijent și mare parte din ce beau și mănânc mi se împrăștie pe haine. Uneori una dintre femei, alteori alta, mă curăță de grăsime. Cu o zi înainte, Rosanna îmi scosese o pată de pe reverul hainei, cu o soluție nouă, garantată să înlătore orice. Grăsimea s-a dus, dar unde fusese ea a rămas o mică porțiune mată. Fata a arătat acel loc și a clătinat din cap.

— Pata a dispărut, a spus ea. Dar locul se vede, domnule Betteredge, locul se vede!

O remarcă ce ia un bărbat prin surprindere cu ajutorul propriei lui haine nu e o remarcă la care se răspunde ușor. De asemenea, ceva la fata însăși m-a făcut să-mi fie deosebit de milă de ea

chiar atunci. Așa urâtă cum era în alte privințe, avea niște ochi frumoși, căprui, și se uita la mine cu un fel de respect pentru bătrânețea mea fericită și pentru firea mea bună, ca niște lucruri inaccesibile ei pe vecie, ceea ce a făcut să mi se rupă inima pentru a doua noastră servitoare. Nesimțindu-mă în stare s-o consolez, mai aveam un singur lucru de făcut. Acel lucru era s-o iau la masă.

— Ajută-mă să mă ridic, am spus. Ai întârziat la masă, Rosanna, și am venit să te iau.

— Dumneavoastră, domnule Betteredge!

— I-au spus lui Nancy să te aducă, am zis. Dar m-am gândit că s-ar putea să-ți placă mai mult să te cert eu.

În loc să mă ajute să mă ridic, sărmana fată și-a strecurat mâna într-a mea și mi-a strâns-o ușor. S-a străduit din greu să nu plângă iarăși și a reușit — lucru pentru care am respectat-o.

— Sunteți foarte bun, domnule Betteredge, a spus ea. Azi nu vreau să mănânc; lăsați-mă să mai stau puțin aici.

— De ce îți place aici? Ce te aduce veșnic în acest loc mizerabil?

— Ceva mă atrage spre el, a răspuns fata, făcând niște desene în nisip cu degetul. Încerc să stau departe de el și nu pot. Câteodată, a spus ea cu glasul coborât, de parcă era speriată de propria-i imaginație, câteodată, domnule Betteredge, cred că aici mă așteaptă mormântul.

— Te așteaptă friptură de berbec și budincă! Du-te imediat la masă. Așa se întâmplă când gândești pe stomacul gol!

Vorbeam cu severitate, indignat în mod firesc (la vârsta mea) să aud o tânără de douăzeci și cinci de ani vorbind despre propriu-i sfârșit!

A părut că nu mă aude: a pus mâna pe umărul meu și m-a ținut unde eram, așezat lângă ea.

— Cred că locul ăsta m-a vrăjit, a spus. Îl visez noapte de noapte; mă gândesc la el când stau și cos la lucrul meu. Știți că sunt recunoscătoare, domnule Betteredge. Știți că mă străduiesc să merit bunătatea dumneavoastră și încrederea stăpânei în mine. Dar mă întreb câteodată dacă viața de aici nu e prea liniștită și prea bună pentru o femeie ca mine, după toate prin câte am trecut, domnule Betteredge, după toate prin câte am trecut. Mă simt

mai singură printre celelalte servitoare, știind că nu sunt ce sunt ele, decât aici. Stăpâna nu știe, matroana de la casa de reeducare nu știe ce reproș îngrozitor sunt oamenii cinstiți pentru o femeie ca mine. Fiți bun și nu mă certați. Îmi fac treaba, nu-i așa? Vă rog să nu-i spuneți stăpânei că sunt nemulțumită — nu sunt. Uneori mi-e mintea neliniștită, atâta tot. Și-a smuls mâna de pe umărul meu și a arătat brusc spre nisipurile mișcătoare. Priviți! a spus. Nu sunt minunate? Nu sunt nemaipomenite? Le-am văzut de zeci de ori și mereu sunt la fel de noi pentru mine ca și cum nu le-aș fi văzut niciodată!

M-am uitat unde arăta. Fluxul era pe cale să se schimbe în reflux și oribilele nisipuri începeau să tremure. Suprafața lor lată și cafenie se unduia încet și apoi se încrețea și tremura toată.

— Știți cum mi se pare *mie* că arată? m-a întrebat Rosanna, apucându-mă iarăși de umăr. Arată ca și cum dedesubt ar fi sute de oameni care se sufocă, toți luptându-se să iasă la suprafață, toți scufundându-se și mai mult în adâncurile îngrozitoare. Aruncați o piatră, domnule Betteredge! Aruncați o piatră și să vedem cum o înghit nisipurile!

Iată o discuție nesănătoasă! Iată un stomac gol care se hrănea cu o minte neliniștită! Răspunsul — unul foarte tăios, în interesul sărmanei fete, vă asigur! — îmi stătea pe limbă, când a fost retezat pe neașteptate de un glas care mă striga pe nume între dunele de nisip.

— Betteredge! Unde ești? striga glasul.

— Aici! am strigat ca răspuns, fără nici cea mai mică idee cine era.

Rosanna s-a ridicat în picioare și s-a uitat în direcția din care venea glasul. Tocmai mă gândeam să mă ridic și eu, când o schimbare bruscă a expresiei fetei m-a făcut să șovăi.

Tenul ei a căpătat un roșu frumos, pe care nu-l mai văzusem; s-a luminat toată, ca în fața unei surprize care i-a tăiat respirația și a lăsat-o fără grai.

— Cine e? am întrebat.

Rosanna mi-a întors întrebarea.

Cuprins

PROLOG

*Asaltul asupra Seringapatamului (1799)*5

POVESTEA: Prima perioadă

*Pierderea Diamantului (1848)*15

POVESTEA: A doua perioadă

*Descoperirea adevărului (1848–1849)*219

EPILOG

*Găsirea Diamantului*505

CĂRȚILE DE CARE NU TE DESPARȚI NICIODATĂ!

Clasici ai literaturii reprezintă colecția de cărți pe care le citești măcar o dată în viață. Sunt acele narațiuni care te formează, care îți amintesc cine ești și care te însoțesc pretutindeni. Autorii de geniu și operele lor strălucite li se adresează atât celor care se află la început de drum și care descoperă moștenirea culturală a umanității, cât și acelor care se întorc la pasiunea pentru clasic.

Romane captivante, nuvele și proze scurte splendide, povești de un realism feroce sau care creează lumi – aceasta este marea literatură, confirmată de cele mai prestigioase premii și de preferința nestrămutată a generații de cititori.

Să ne lăsăm purtați de cărțile care au schimbat lumea, care au provocat gândirea, care au transformat *zeitgeist*-ul!

WILKIE COLLINS

Piatra Lunii

TRADUCERE DE LIDIA GRĂDINARU

„Primul, cel mai amplu și cel mai bun
roman polițist modern englez.”

T.S. ELIOT

„Înainte de Holmes, a existat Cuff – și cazul
care a schimbat totul [în literatură].”

SEBASTIAN CROFT, *The Mystery Canon*

Partener media:

**OBSERVATOR
CULTURAL** —

ISBN: 978-606-088-999-1

9 786060 889991

www.edituracorint.ro